

Opdateret 1-1-2022

Lichen Sclerosus

Kilder: www.sundhed.dk

<https://www.sundhed.dk/borger/patienthaandbogen/hud/sygdomme/kloeende-lidelser/lichen-sclerosus-et-atrophicus/>

Fakta

- Ved lichen sclerosus et atrophicus bliver kønsorganernes slimhinder ømme, sviende og kløende, og der ses en hvidlig misfarvning og skrumpning
- Lichen sclerosus er en sjældent forekommende hudlidelse, som især ses hos midaldrende kvinder, men den kan også ses hos små piger og hos mænd
- Kan behandles med stærke binyrebarkhormoncremer
- I sjældne tilfælde kan sygdommen være et forstadium til kræft i det angrebne område

Hvad er lichen sclerosus et atrophicus?

Det er en hudsygdom, som typisk starter med hvidlige, plettede forandringer ved kønsdelene og omkring endetarmsåbningen.

Forandringerne i huden giver kløe og ømhed, og efterhånden kan huden blive tynd, hvidlig og rynket.

Tilstanden forekommer hyppigst hos kvinder efter overgangsalderen. Sjældnere kan det opstå hos børn (især piger) før puberteten og hos mænd.

Hvilke symptomer og tegn giver tilstanden?

Typiske gener er kløe, svie og ømhed ved kønsdelen. Smerter ved samleje er almindeligt.

De synlige forandringer i huden er tynd, hvid og rynket hud. Der kan ske en skrumpning af vævet, og skedeindgangen kan forsnævres.

Der kan også forekomme pletter med fortykket hud og farveændringer fra hvidt til gråt.

Hvilke symptomer skal du være særlig opmærksom på?

Hvis der kommer sår, skal forandringerne vurderes af læge. Det samme gælder ved kronisk fortykkede, misfarvede områder på slimhinden.

Lichen sclerosus

Hvordan stilles diagnosen?

Sygehistorien og de typiske hudforandringer giver ofte mistanke om diagnosen.

Lichen sclerosus et atrophicus kan ligne en svampeinfektion, men der opnås ingen bedring ved svampebehandling.

Din læge, en gynækolog eller hudlæge kan tage en vævsprøve, og mikroskopi af vævsprøven vil med stor sikkerhed kunne give diagnosen.

Hvorfor får du lichen sclerosus et atrophicus?

Opfattes som en autoimmun sygdom. Kan i sjældne tilfælde udvikle sig til hudkræft i det pågældende område (mindre end 5 % af tilfældene).

Smitter lichen sclerosus et atrophicus?

Lichen sclerosus et atrophicus smitter ikke.

Er lichen sclerosus et atrophicus en farlig sygdom?

Lichen sclerosus et atrophicus er en generende, men oftest ufarlig, sygdom. Men hos knap 5% udvikler sygdommen sig til hudkræft/slimhindekræft.

Hvilken behandling er der?

Målet med behandlingen er at lindre generne ved sygdommen og forebygge, at forandringerne breder sig. Der findes ingen behandling, der kan helbrede lichen sclerosus et atrophicus.

Brug af fugtighedscreme kan mindske generne.

Behageligt løst tøj i bomuld foretrækkes af de fleste, og stramt, tætsiddende tøj bør undgås.

Seksuel afholdenhed får ikke sygdommen til at gå over, men kan selvfølgelig være nødvendigt i en periode, hvis sygdommen giver smerter ved samleje.

Ofte behandles tilstanden med stærke cremer med binyrebarkhormon som anvendes i cirka 2 måneder, og herefter trapper du ud af behandlingen.

Østrogen- eller testosteroncreme hjælper ikke.

Hvis symptomerne bliver ved, findes der andre mulige behandlinger, som kan varetages hos hudlæge eller gynækolog.

Kirurgi kommer kun sjældent på tale, men i de få tilfælde, hvor sygdommen medfører sammenvoksninger eller betydelige skrumpninger, fx ved skedeindgangen, kan et kirurgisk indgreb eventuelt afhjælpe dette.

Hvad kan jeg selv gøre?

Løstsiddende tøj og hyppig brug af fugtighedscreme mindsker generne.

Hvordan undgår jeg at få eller forværre lichen sclerosus atrophicus?

Du kan ikke forhindre, at lichen sclerosus et atrophicus opstår.

Tidlig behandling kan afhjælpe generne og eventuelt forhindre, at sygdommen videreudvikles.

Hvornår skal jeg søge hjælp?

Det er en gode idé at søge behandling tidligt i forløbet, så du kan forebygge sammenvoksninger.

Du skal søge læge, hvis der kommer sår eller fortykkelser i slimhinden.

Hvordan udvikler sygdommen sig?

Hos mindre end 5 % kan tilstanden udvikle sig til hudkræft i det ramte område. Det drejer sig om en relativ fredelig form for kræft, som kan behandles, men det er vigtigt at opdage tilstanden tidligt i forløbet. Derfor råder man patienter med lichen sclerosus et atrophicus, at de får årlige kontroller hos lægen (dermatolog eller gynækolog).

Hos børn kan man generelt forvente et mildere sygdomsforløb, og mange vokser helt fra sygdommen.

Behandlingen ved lichen sclerosus et atrophicus helbreder dig ikke, men hos de fleste vil behandlingen kunne afhjælpe symptomerne, således at sygdommen ikke bliver til et problem.

Hvor hyppig er lichen sclerosus et atrophicus?

Hyppigheden af sygdommen er ikke kendt, men den er formentlig sjælden.

Kan jeg få lichen sclerosus atrophicus mere end én gang?

Har du fået lichen sclerosus et atrophicus, er sygdommen kronisk. Den kan stabiliseres og komme i rolig fase, men nye udbrud kan altid opstå.